

МИНИСТАРСТВО ВОЈНО

ОПШТЕ ВОЈНО ОДЕЉЕЊЕ

ГЕНЕРАЛШТАБНИ ОДСЕК

ПОВ.Ф/Б Бр. 3242

1.17.6. 18/33-34

МИНИСТАРСТВУ ИНОСТРАНИХ ДЕЛА.

Од нашег војног изасланика у Софији добио је Господин Министар Војни, под ПОВ.БР.9 од 22 јануара 1915, овај извештај:

"У листовима "Балканска Трибуна" и "Зарја", а под рубриком "Народ продужава да говори", изашао је 9 новембра прошле године (од дана митинга "Народног Комитета" за окупацију Македоније) један низ резолуција, које су удружени мештани, без обзира на политичке партије, из појединих места у унутрашности Бугарске послали председнику Бугарског Народног Собрана, а у копији горњим листовима.

Све ове резолуције написане су скоро у једном и истом духу. Побија се сваки значај "Народног Комитета", као представника општег мишљења народне масе; чланови овог комитета називају се "тилови герои" (јунаци у позадини); народ је за мир и противу сваког рата; не жели нов 16 јуни, не жели нове поразе, итд.

Ови митинзи противу "Народног Комитета" прво су се појавили у Источној Румелији, а затим су прешли у Северну Бугарску.

Овде доносим у преводу резолуцију мештана с. Крал-Бунар, (срез гор.ореховски, округ трновски) донету на митингу 15 о.м., која гласи:

1. Што пре да се укине опсадно стање.
2. Народ жели искрен и стваран неутралитет до краја опште Европског Рата.
3. Народни разум види спасене земље од будуће опасности у политици мира и пријатељства са свима суседима.
4. Безумна је свака окупација и свака тежа да се реализира национална идеја оружаном снагом, што за државу може имати само катастрофалне последице.
5. Тражимо брзе и строге мере од стране Владе да се опречи и ограничи свака закупоћа у земљи.
6. Тражимо да се одмах укину све сметне при издавању пасоша и за путовање у иностранство.
7. Најенергичније протестујемо противу мрачне мисије Генеријева у Италији, који је прошле године правило подобну петњу до Париза, што је коштало државу 1,000.000 динара, а која ће напугуно још више коштати Бугарски Народ. Тражимо да сви поступци у спољној политици буду познати и у духу народних жеља.

Сем подобних резолуција, у многим местима Бугарске, држања су по црквама "молебствија" за победу руског оружја; а после сваког "молебствија" слате су овдашњем руском посланику изјаве симпатија и признана бугарског народа, својој Ослободитељки, Великој словенској Русији. Ово је нарочито учестало у последње време, када поједине вароши и варошице прослављају дан свога ослобођења испод турског ропства.

Из свију ових резолуција, из појединих телеграма упућених у горњим приликама руском посланику, као и из разних других опадања до

Данас, изводим следећи закључак:

1. Карактер бугарске интелигенције у сваком погледу се разликује од карактера бугарског народа. Изгледа, као да та интелигенција није потекла из овог народа: бугарска интелигенција је са да, са мало изузетака, германофил, док бугарски народ - маса - је и остаје још дуго русофил. Македонци представљају неку нарочиту секту у Бугарској, са којом бугарски народ - маса - има врло мало заједничких осећаја. Македонци су много јаче привезани за чисто своју интелигенцију, него ли за праву бугарску интелигенцију, ако она уопште постоји.

Уопште у Бугарској данас, изгледа ми да не постоји једнакост мисли и осећаја, што представља поред осталогa нену да-нашњу слабост која се вешто крије.-

2. И ако је у Бугарској још од почетка Европског Рата објављено опсадно стање, Влада се до данас није усудила ни на један видан начин да уздигне или бар одржи ауторитет "Народног Комитета" кога је, како изгледа, сама створила, да би преко нега своју вољу натурала бугарском народу.

Борба између Владе и народа, услед неједнакости мисли и осећаја је потајна. Са стране Владе веома опрезна, али ипак приметна. У овј борби изгледа ми да народ побеђује и да ће на крају крајева победити т. ј. тешко је представити да ће влада без великог ризика смети предузети нешто противу правих народних осећаја.

Под оваквим околностима, мобилизација бугарске војске била би без икаквога одушевљења, а рат, који би се водио противу садашњих савезника Русије у току овог Европског Рата, био би веома непопуларан у маси бугарског народа. Последице таквог непопуларног рата не могу бити непознате Бугарској Влади.

3. Македонци у Бугарској играју видну улогу. Влада их помаже, јер помоћу них жели да електризира бугарску народну масу и да је припреми за евентуалан рат противу нас и Грка, а у циљу "ослобођења" Македоније испод српског и грчког "ропства". Међутим, македонска интелигенција у Бугарској игра дволичну улогу: изгледа ми да је она за проширење Бугарске у правцу Македоније само зато, да би у zgodном моменту могла оцепити Македонију од Бугарске и образovati засебну државу; нарочито ако би и Солун улазио у ову државу; или да би се присајединеном Македоније Бугарској толико ојачала, да она влада и у Бугарској.

Као интересантан пример наводим разговор са једним простим Македонцем - продавцем оријенталских старина. Вели: "Ја нисам ни Србин ни Бугарин, ја сам МАКЕДОНЕЦ". Реч МАКЕДОНЕЦ, вели долази од речи МАК, који се од вајкада сеје у оном јрају и од ДОНЕ, што значи дати. Македонци су дакле они који су давали, или продавали МАК т. ј. ОТРОВ! Ми смо, вели, ОТРОВ. Онај који нама дуго влада, отроваће се. Једино, вели, ми сами собом можемо владати."

Други један, такође интересантан пример. Наводим разговор са мојим газдом од куће, професором бугарског Универзитета, који је прави Бугарин. Вели: "Највећа грешка коју су Бугари учинили то је што је ратовала са Турском у заједници (савезу) са нама и Грцима. Ми (Бугари) смо били и требали смо остати једини наследници Европске Турске; ортаклук са Србима и Грцима је морао испасти на нашу штету. Наши економски интереси већим делом су били и остају привезани за Турску. Ми смо, вели, требали са Турском да живимо у пријатељству све дотле док се сами толико не ојачамо и док Турску нашом пропагандом у неом европском делу толико не ослабимо да једног дана сами са њом расправимо питање о Македонији и Тракији без учешћа Срба и Грка."

Част ми је доставити шредњи извештај томе Министарству.

24 јануара 1915 године,

Ниш.

По заповести Министра Војног,

В. Д. Начелника, Пуковник,

Вук. М. Барјактаревић

